

Informationsblad: Hastighet och miljö

Rätt hastighet på vägen skonar miljön

Rätt hastighet och ett jämt körsätt minskar vägtrafikens påverkan på både klimatet och miljön. Samtidigt går det att spara pengar tack vare minskad bränsleförbrukning.

Trafiken på vägarna står för nästan en tredjedel av Sveriges utsläpp av koldioxid, en gas som påverkar klimatet genom att bidra till växthuseffekten. Om vi ska hejda växthuseffekten måste vi minska förbrukningen av bensin och diesel. Hur mycket bränsle ett fordon förbrukar påverkas direkt av hastighet och körsätt. Rätt hastighet och ett bra körsätt är därför både positivt för miljön och ett effektivt sätt att minska bränslekostnaden.

Negativt för hälsan

I städer, tätorter och längs hårt trafikerade vägar medför trafiken så höga halter av luftföroreningar och så mycket buller att det har negativ inverkan på hälsan. I städer och tätorter är detta ett stort problem eftersom många människor bor och vistas här. I flera svenska städer är halterna av luftföroreningar – partiklar och kväveoxider – så höga att de överstiger eller riskerar att överstiga EU:s krav på luftkvalitet. Omkring två miljoner svenskar bor i ett område där trafikbullret överskrider de riktvärden som finns. I de fall bullret blir för högt och pågår under längre tid kan det medföra att personer drabbas av stress, sömnsvårigheter och till och med hjärt- och kärlsjukdomar.

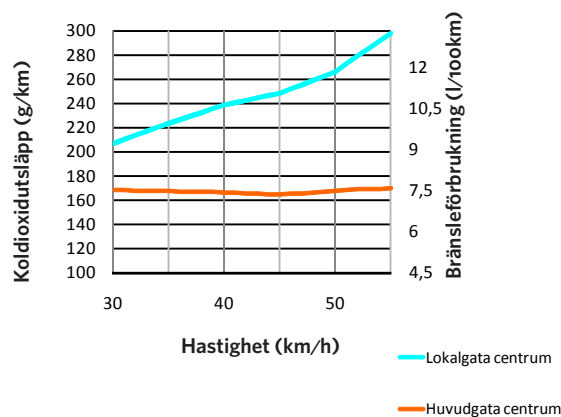

Hastigheten på vägarna har betydelse för trafiksäkerhet och miljö. Bilden visar trafik på E4 norr om Huskvarna. FOTO: Thorsten Alm.

Körning i tätort

Körning i tätort orsakar större bränsleförbrukning än landsvägskörning. Orsaken är framför allt att det ofta blir många stopp och accelerationer. Lägre hastighet och framför allt ett jämnt körsätt ger vid körning i tätort en minskad förbrukning av bränsle och ett mindre utsläpp av koldioxid. Samtidigt minskar utsläppen av luftföroreningar och mängden buller.

Koldioxid och bränsleförbrukning vid körning i tätort

Hastigheten har stor betydelse för utsläpp av koldioxid och förbrukning av bränsle. Genom att hålla rätt hastighet och köra sparsamt kan du främja miljön och samtidigt minska bränslekostnaderna.

Vad är rätt hastighet i tätort?

Flera faktorer spelar roll för vilken hastighet en väg får. Miljön påverkas av hur fort vi kör i trafiken. Vid beslut om vilken hastighet en väg eller gata ska ha är det viktigt att ta hänsyn till miljön. Rätt hastighet på en väg eller gata är dock till största delen baserad på vägens säkerhetsstandard. Målet är att öka trafiksäkerheten och tryggheten. Samtidigt behöver vi goda möjligheter till arbetspendling och varutransporter.

Minskad klimatpåverkan med rätt hastighet

Att köra i låg hastighet och jämn fart minskar bränsleförbrukningen per kilometer och därmed påverkan på klimatet. Vilken hastighet du kör i påverkar bränsleförbrukningen och koldioxidutsläppen. Vid de tillfällen det är möjligt att ha konstant fart förbrukas minst mängd bränsle vid en hastighet på 50-70 km/tim. Om du till exempel kör

i jämn fart i 110 km/tim istället för 90 km/tim ökar du bränsleförbrukningen och därmed koldioxidutsläppet med nästan tjugo procent.

Vid körning i tätort är det svårt att ha en helt jämn hastighet på grund av trafikljus, korsningar, övergångsställen med mera. Här spelar hastigheten stor roll för hur mycket bränsle ett fordon förbrukar. I en trafikmiljö med flera stopp blir bränsleförbrukningen mindre ju lägre hastighet du håller. Vid körning på en mindre gata med många stopp är det mer optimalt med en lägre hastighet. Om trafikens verkliga medelhastighet på en lokalgata i centrum sänks från 50 km/tim till 40 km/tim minskar det utsläppen av koldioxid med ungefär tio procent.

Din hastighet är viktig!

Alla trafikanter påverkar miljön. Genom att gå eller cykla minimerar vi koldioxidutsläppen och med hjälp av kollektivtrafiken kan vi bidra till minskad klimatpåverkan. Godstransportörer och bilpendlare kan genom att inte överskrida skyltad hastighet och köra sparsamt hjälpa till att nå målet att minska koldioxidutsläppen från vägtrafiken.

Din hastighet är viktig! Om alla trafikanter håller laglig hastighet minskar utsläppen av koldioxid med 700 000 ton per år. Det är ungefär lika mycket som 250 000 personbilar släpper ut på ett år. Om alla dessutom idkade sparsam körning skulle minskningen bli mer än dubbelt så stor.

Sänkt hastighet är positivt

Sänkt hastighet på gator och vägar tenderar att öka gång- och cykeltrafik eftersom gatorna känns tryggare och trevligare att gå och cykla på. På så sätt är effekten av sänkt hastighet än mer positivt eftersom en del av bilresorna byts ut mot andra trafikslag. På lång sikt kan sänkt hastighet i tätort alltså bidra till att fler väljer att gå och cykla eller nyttja kollektivtrafiken. Sänkt hastighet kan också påverka val av plats för boende och plats för olika verksamheter, som i sin tur medför färre och kortare resor med motorfordon.

FOTO: Kerstin Ericsson.

Mindre luftföroreningar och buller

Att köra med lägre hastighet och med färre accelerationer och inbromsningar minskar förutom motorns utsläpp av luftföroreningar även mängden partiklar som uppstår vid slitage av däck, vägbana och bromsar. Lägre hastighet innebär också att buller från motor, vindbrus och det buller som uppstår när däcken rullar mot beläggningen blir lägre. En sänkning av hastigheten är en relativt effektiv åtgärd för att minska både buller och halten av luftföroreningar. Åtgärder som till exempel bullerplank, extra glasrutor eller vägdammsbindning är möjliga alternativ, men de är kostsamma och minskar inte vägtrafikens negativa påverkan på klimatet.

Effektivt och ekonomiskt med sparsam körning

Koldioxid går inte alls att rena bort som många andra typer av föroreningar. Hur stort utsläppet av koldioxid är beror på hur stor bränsleförbrukningen är. Då en bil förbrukar en liter bensin eller en liter diesel släpper den ut cirka 2,7 kg respektive ca 3,0 kg koldioxid. En bilist som kör 2000 mil om året och förbrukar 8 liter bensin per 100 km orsakar årligen ett utsläpp över 4 ton koldioxid.

Som trafikant kan du genom att köra sparsamt främja miljön och samtidigt minska bränslekostnaden med upp till tio procent med ganska enkla åtgärder. Om du kör bil 2000 mil om året och förbrukar ungefär 1600 liter bensin kan du genom att köra sparsamt spara ca 2000 kronor i bränslekostnad varje år. Dessutom minskar du däckslitaget vilket ytterligare minskar kostnaderna.

Rätt växel?

Genom att ha koll framåt i trafiken slipper du slösa bränsle på att bromsa och gasa. Moderna bilar tål låga varvtal. Om du kör på så hög växel som möjligt sjunker bränsleförbrukningen. Andra sparsamma åtgärder är att "hoppa över" en växel (växla direkt från tvåans växel till fyran eller från treans växel till femman) och växla innan motorn kommer upp i 3000 varv. Att ha jämt gaspådrag, rulla i medlut och motorbromsa när farten ska sänkas bidrar också till att minska bränsleförbrukningen.

Du kan spara än mer bränsle och pengar med rätt tryck i däcken, genom att undvika tomgångskörning, använda motorvärmare, plocka av taksracket när det inte behövs och serva bilen regelbundet.

Trafikverket
871 89 Borlänge
Telefon: 0771- 921 921
www.trafikverket.se

Redaktion

Informationsblad: Hastighet och miljö
Citera gärna men ange källan

Ansvarig utgivare:
Jenny Appelgren och Anneli Nilsson
Kommunikationsansvariga Nya hastighetsgränser

Redaktörer:
Anneli Nilsson och Jenny Appelgren

Fakta granskning:
Linus Karlsson

Projektledare nationellt:

Stefan Bertilsson
stefan.bertilsson@trafikverket.se

Rätt hastighet – för en attraktiv kommun

